



**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Permutatione beneficiorum. Tit. 15

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

TITULUS XV.

De Permutatione Beneficiorum.

SUMMARIA.

1. Permutatio quid.
2. An permissa, & quando.
3. An de ea tractatio.
4. Quis hic Superior.
5. Quid si beneficia sint in Diocesis diversis.
6. Est hæc facultas Episcopis ex jure communi.
7. Qui hic Episcoporum nomine veniant.
8. An Officialis possit auctoritatem interponere.
9. Quid si Ipsi Episcopi beneficia sua velint permutare.
10. An alii Prælati auctoritatem interponere possint.
11. Ad permutationem causa cognitio necessaria.
12. Quæ beneficia permutari possint.
13. Permutationem an impediatur in aequalitas.
14. Permutatio faciendæ purè. (testas.)
15. Quæ hic Pontificis populi.
16. Triangulares & Quadrangulares permutationes quæ.
17. Permutatio est reciproca.
18. Quid si non sortiatur effectum.
19. Quid si unus tantum resignaverit.
20. An hæc l. 2. C. de rescind. vend. locus?
21. In quibus Permutatio conveniat & differat cum Renuntiatione.

V 3

Vidi

Corvinus
De Personis
Beneficiorum

G IV

32

Vidimus supra de Episcopatum translatione, & Beneficiorum renuntiatione, hic addimus, quia eis valde similis, de *beneficiorum omnium permutatione*.

1 Est ea, hic, quadam resignatio reciproca ad invicem inter permutantes facta. *Flamin. de resignat. lib. 11. quest. 5. num. 59. Gonzal. ad 8. reg. Cancell. gloss. 14. num. 40.*

2 Hæc, cum sit alienationis species, *c. nulli. 5. de reb. Eccles. non alienand.* in rebus Ecclesiæ regulariter sine Superioris auctoritate est prohibita: permittitur si fiat servatâ à jure præscripta formâ, *c. ad questiones. hic. c. un. cod. in 6. Anton. de Curte in compend. jur. Canon. par. 3. tit. hoc. col. 3. in fine. & col. 5. in princ. Rebuff. in praxi. tit. hoc. num. 52. cum seq. Petr. Gregor. syntagm. jur. univ. lib. 17. cap. 17. num. 31. cum seq. Corraf. de Sacerdot. part. 1. cap. 9. num. 2. Barbosa jur. Ecclesiast. univ. lib. cap. 15. num. 157. & ex legitima causa. c. questum. 5. cum seq. hic.*

Dixi regulariter prohibita: Nam, ex Concilio Turonensi hoc ad eò verum, ut uterque contrahens, permutatione recisâ, spoliatur beneficio suo; *c. majoribus. 8. de præbend. c. cum olim. & c. questum. c. cum univ. de rer. permut.* Ratio; vel quia non licet recedere Clerico ab Ecclesiâ, cui se addixit semel; vel etiam, quod vix fieri possit, ut beneficiorum permutationes fiant sine pacto: omnisque pacto, ut supra diximus, inducat Simoniam. *c. cum pridem. 4. c. pactioes. de pacto. Dartis tract. de Benef. sect. 10. cap. 4. de permut. benef.*

Si tamen contrahentium unus ab altero, permutationem implere nolente, decipiatur, ei, ex Papæ indulgentia & miseratione quadam, restituitur beneficium. *d. c. cum univ. fac. l. 1. ff. ad SC. Vellejan.*

3 Non tantum Permutationem citra Superioris auctoritatem factam esse prohibitam vult Glossâ in *d. c. cum univ. de rer. permut.* sed & ejus tractationem. Quod tamen, unâ cum Interpretibus, rejiciendum judicamus. Quia ut iidem dicunt rectè, tractatus deliberatum non concludit consensum; & certum est fieri non posse, ut permutationis conclusio sine precedente fiat tractatum; id est, nisi partes ante conveniant. *Dartis d. loco. Barbosa consentit cum multis quos alleg. lib. 3. jur. Eccles. univ. cap. 15. §. 5. num. 163. Accedit quòd d. c. questum. 5. reprehendat consensum.*

summationem actus auctoritate propria. Quò facit *d. c. cum universo* rum. 8. in quo Pontifex non tam improbat permutandi tractatum, quam permutationem ab altera parte completam. *Zafius h. tit. de rer. permut. num. 7.*

Imò licitum etiam est contrahentibus, *permutationem* ipsam concludere, consensum præbendo mutuum, additæque in eodem perseverandi obligatione: ita tamen ut præsupponatur futurus *Superioris consensu*: *c. 1. de rerum permut. in 6. & Clem. 1. eod.* quia res ista nihil habet mali aut prohibiti, utpotè auctoritate Prælati, per quem consummetur res, non seclusâ. *Zafius d. loco. num. 7. Sylvester in sum. verb. permutatio. 2. qu. 2. Azor. instit. Moral. par. 2. lib. 7. cap. 29. qu. 18. Suarez. de Simonia. lib. 4. cap. 32. num. 8.*

Itaque ut procedat *Permutatio Beneficiorum* adesse debet *Superiorum auctoritas*: *d. c. quæsitum. 5.*

Superior hic est *Papa & loci*, in quo situm est beneficium, *proprius Episcopus*. *d. c. quæsitum. de rer. permut. d. c. 1. eod. in 6. Petr. de Perus. 2. par. qu. ult. num. 27. & par. 4. in princ. num. 42. Nicol. Garcias. de benef. part. 11. cap. 4. num. 60. Bonacina de Simonia. qu. 4. §. 12. num. 7.* Ratio, cur ejushic requiratur auctoritas est, tum quod propria auctoritate nemo se liberet aut renuntiet beneficio, nisi coram Superiore; tum præcipuè, quia ad Episcopum spectet, communi jure beneficiorum collatio, itaque & ejus est prospicere, etiam ex causa permutationis, ut ea fiat dignis. *Zafius tit. de rer. permut. num. 8.*

Quod si beneficio sint in diocæsisibus diversis, resignatio fieri debet liberè in utriusque Ordinarii manibus; vel quilibet permutans resignare debet in manibus sui Episcopi, vel alter committere debet alteri, quod videtur melius. *Gloss. in d. c. 1. de rer. permut. in 6. verb. collectivonem. Garcias d. tract. & cap. 4. num. 65.*

Quâ auctoritate jure communi Ordinariis concessâ, non, ut si bi persuadet Flamin. *lib. 5. qu. 6. num. 131.* minus rectè hodiè utuntur Episcopi propter Constitutiones Papæ Pii V. 42. & 58. *ut sentiunt Zeros. in præci Episcopi. part. 1. verb. renuntiatio, seu permutatio. §. 3. dub. 1. Garcias d. cap. 4. num. 64. cum seq. Bonacina d. §. 12. num. 7. in fine. Barbosa. de jur. Eccles. Univers. lib. 3. cap. 15. num. 124.*

Episco-

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesiarum

G IV

72

7 *Episcopi* autem nomine quis hic veniat, controversitur inter Canonistas; Sunt qui intelligendum putant istum solum, qui habet & Jurisdictionem & dignitatem Episcopalem simul: *per d. c. quæsitum. vers. si autem. & d. c. un. in verb. in manibus tuis & c.* Alii quemlibet, ad quem beneficii spectat Collatio, licet nec habeat dignitatem nec Episcopalem Jurisdictionem; *ut Sylvest. in summ. verb. permutatio. 2. num. 2. & Angel. eod. verbo num. 5.* Rectius sentiunt venire hoc nomine omnem, qui Jurisdictionem habet Episcopalem, vel quasi, etiam si forte non habeat dignitatem Episcopalem. Ratio est; quia hæc Jurisdictio Superiori convenit, jurisdictionis, non dignitatis ratione. *Abb. in d. c. quæsitum. num. 4. Gambar. in d. c. un. num. 112. & 148. Garcias d. c. 4. num. 70.*

Hinc vacante Sede, interponere auctoritatem in beneficiorum permutatione potest *Capitulum*; cum eorum spectat collatio communiter ad Episcopum & Capitulum; & cum beneficiorum collatio pertinet ad tertium: *Barbosa de jure Eccles. uni. vers. lib. 1. cap. 15. num. 175.*

8 *Episcopi* verò Generalis Vicarius permutationes expedire non potest, nisi habeat mandatum speciale. *Bellam. de permut. benef. part. 1. qu. 3. Garcias de benef. d. c. 4. num. 74. Barbos. d. lib. & cap. num. 177.*

9 Quod si *Episcopi* ipsi beneficia aliqua quæ in sua diocesi possident, permutare velint, efficere id ex dispensatione Apostolica poterunt coram Metropolitanis, qui quo ad hoc instar proprii habetur *Episcopi*. *Suar. de relig. lib. 4. cap. 32. num. 9. Filluc. tract. 45. cap. 7. qu. 8. num. 20. Barbos. d. lib. & cap. num. 137.*

10 *Prelatorum* vel *Clericorum* *Episcopis* inferiorum, Episcopalem jurisdictionem non habentium, licet alioqui conferendi jus habeant, ad permutationem auctoritas non sufficit, *Gloss. in d. Clem. un. nisi hoc jus præscripserint*; quia tunc *Episcoporum* gerunt vices; *Gloss. in c. 1. verb. proprii. de reb. Eccl. non alien. in Clement. Panorm. & alii Canon. in c. cum olim. & c. auditis de præscription.* eorum tamen in permutatione consensus *Episcopo* necessarius; *d. c. quæsitum. 5. de ver. permut. ut & generaliter omnium ad quos jus eligendi ad permutanda beneficia, vel jus præsentandi spectat. Gloss. in d. Clem. un. & ibi Dd.*

Quo autem casu non præscripserint, si consentire nolunt, cogendi sunt; dummodò permutatio Ecclesiæ sit utilis; vel Superior super

care aditus sine his scientiam & auctoritatem præstabit: & hinc usu obtinet in Patronatis Ecclesiis, ut postquam requisitus est patronus, eo etiam non consentiente, permutatio approbetur ab Episcopo: *Rebuff. in 3. part. tit. de permut. Dartis d. tract. de benef. sect. 11. cap. 4. de permut. benef.*

Utrum verò eorum consensus præcedat permutationem, utrum subsequatur, nihil interest; quia sine eorum consensu facta, non est ipso jure nulla, sed si agant de contemptu, est annullanda. *Collecti in c. cum olim. num. 3. & seq. & num. 11. de rer. permut. Rota decis. 5. eod. in nov. Franc. in d. Clem. un. num. 7. Licet videatur sentire aliter Bellam. decis. 177. num. 2. Covarr. pract. resolut. casu. 36. num. 9. Garcias de benef. part. 1. cap. 3. num. 19. cum seqq. & num. 21. cum seq. Honor. ab Axel in sum. decret. ad tit. de rer. permut. num. 12.*

Superior permutationem faciendam approbare non solet, sine prævia in causam ejus inquisitione: *d. c. quaestum. Rebuff. in praxi. de permut. num. 19. Duaren. de benef. lib. 8. cap. 3. Bellam. de permut. benef. in 6. part. in princ. qu. 1. Garcias d. cap. 1. num. 44.*

Causam eam dicunt nonnulli esse necessitatis vel utilitatis utriusque Ecclesie, non personarum permutantium, ut *Boër. decis. 205. num. 5. Flamin. lib. 11. qu. 5. num. 24. Zerola in praxi Episcopi. part. 11. verbo Renuntiatio seu permutatio. §. 3. dub. 5. Cardin. Tusch. lit. P. concl. 365. num. 5.* Alii sufficere hanc putant: ut *Gloss. in d. c. universorum. verbo utilitati. & Abb. num. -- Petrus de Perusio de permut. benef. 3. part. qu. 2. & 7. Gambas ad d. c. Clem. un. Ugolin. tab. 1. de Simonia. cap. 27. §. 1. num. 6. in fin. Garcias d. cap. 4. num. 45.* Quorum sententia videtur verior: Siquidem ex ea Ecclesie non resultat damnum, sed potius utilitas consequidem secutiva. *Garcias d. loc. num. 49. 52.*

Sed Permutationem ex causâ & cum Superioris auctoritate factam esse non sufficit; sed præterea, ut ea valeat, requiruntur alia: & primo; Ut sint beneficia qua permutari possunt.

Regulariter permutari possunt beneficia omnia: *rot. tit. de rer. per. 12. mut. Sum. d. lib. 4. cap. 34. num. 1. vera cum veris, manualia cum manualibus;* cum nihil sit quod impediat. Siquidem ea obtinentes jus habent in istis beneficiis, antequam priventur, nec est in uno major privationis

Corvinus
De Personis
Beneficiorum Ecclesiarum

G IV

32

tionis causa, quam in alio: *Azor. insit. in orat. part. 2. lib. 7. cap. 29. qu. 9. non manualia cum veris*, quia non continent jus perpetuum, ita ut beneficiorum non habeantur loco. *Zoesl. ad tit. de rer. permut. num. 20. & tit. de prebend. num. 2. & 54. omnino commendata in perpetuum*, cum sint loco tituli, *Azor. d. lib. 7. cap. 29. qu. 11. Flamin. lib. 2. qu. 17. Garc. de benef. par. 11. cap. 4. num. 12.* quamvis non illorum adepta sit possessio; quia habens jus in re, non tamen possessionem, potest permutare cum alio: *Petr. de Perus. de permut. benef. part. 1. num. 1. Bellam. tract. eod. part. 2. qu. 1. Gambar. inc. un. de rer. permut. in 6. num. 86. Garc. d. cap. 4. num. 10. non commendata ad tempus. just. c. num. 12. de elect. in 6. cum ii quorum sunt jus & titulum non habeant; ut transferre nequeant; nemo enim transfert rem non suam; & deinde non habeant nisi sibi commendata; quod est personale; ut in alterum transferre non possint. Auctoritate tamen eius, qui commendavit hoc fieri posse, vult Abbas *inc. cum olim. 7. num. 3. de rer. permut. quem sequitur Azor. d. cap. 29. qu. 11.* quia alteri videtur idem jus concedere: *Zoesl. d. loco. num. 20.* Nec potest permutari *jus in re cum jure ad rem*, *Garc. d. cap. 4. num. 16.* cum hoc non ponat beneficium. *Rebuff. in praxi. part. 2. de rer. permut. num. 28.* & tantum licita sit permutatio beneficiorum qualitatorum, non quarendorum: *Navar. conf. 43. num. 2. de Simonia. ubi addit hanc esse sententiam communem.* Unde & inter se non permutantur recte gratia expectativa & nominationes; licet enim ponant jus, non tamen beneficium: *fac. c. 1. de rer. permut. voce sua.* & sunt tantum jura personalia, non excedentia personam eius cui concessa, ne etiam causam: *c. cui de non Sacerdotali. 27. de prebend. in 6. Zoesl. d. loco. num. 22.* Possunt permutari, sed bona fide, beneficia litigiosa, cum non litigiosis; & tunc tenentur ii, quorum erat, litem prosequi; quia ante eam perfecta, non videntur plenè tradidisse: *Petr. Gregor. in syntag. jur. univ. lib. 17. cap. 17. num. 33. Flamin. d. tract. de resignat. benef. lib. 2. qu. 3. in princ. Rebuff. in praxi de permut. num. 33. Azor. d. cap. 29. qu. 5.* Non potest permutari *penso cum beneficio*; nisi in titulum sit erecta & accedat Pontificis auctoritas: *Zoesl. d. loco. num. 26. post Garc. de benef. part. 1. cap. 5. num. 5. & Azor. part. 2. lib. 8. cap. 5. qu. 5.* Nec potest permutari beneficium cum alio jure spirituali; ut patronatus, decimatus; quia*

hæc licet aliquatenus sint spiritualia, tamen sunt divisi ordinis à beneficiis: *Azor. d. cap. 29. quest. 22. Suarez. d. lib. 4. cap. 31. num. 14. & seqq. Zaf. d. loco. num. 27. Dartis d. loco. vers. quod verò. in fine.*

Permutationem beneficiorum non impedit *inaequalitas* sive in ³ eorum ea sit *numero*, sive in *qualitate*. Itaque licet unum beneficium permutatur cum pluribus, plura cum uno, c. 6. de elect. ubi Abbas. num. 4. modò sint compatible, aliàs non; *Azor. d. cap. 29. quest. 12. Zaf. d. loco. num. 13.* simplex cum curato, & è converso, simplex cum simplici, curatum cum curato: c. cum venerabilis. 6. & ibi Joan. Andr. de exent. Dartis d. loco. vers. duo supersunt. cum non agatur de dignitate beneficiorum, sed tantum de commutatione spiritualium nudè & purè: Quæ, accedente Superioris auctoritate, est justa; cum, ut ait Zabarella in Clem. 1. num. 10. de ver. permut. eadem in omnibus sit ratio. vide *Azor. d. cap. 29. quest. 15. Suarez. d. lib. 4. de Simonia. cap. 34.*

Nec reddit permutationem inutilem *redituum & proventuum*, quæ ex beneficiis permutatis percipiuntur, *inaequalitas*; cum non curetur de fructibus, sed tantum de jure spirituali agatur, cuius sit permutatio: *Zaf. d. loco. num. 15.* dummodò non alia probeatur fraus, vel alia fraudis conjecturæ non adsint: *Joan. Andr. ad d. c. 1. de ver. permut. in 6.* ut si morti vicinus senexve permutet pingue cum tenui. c. fin. de renunc. in 6. *Azor. d. qu. 15. vers. verum in dubio.*

Debet, ut *permutatio* valeat, fieri purè: nam, si cum pensione, ¹⁴ aut onere alio facta, ab Episcopo, vel alio inferiore Papâ, approbati aut admitti non potest. *Suarez. d. lib. 40. cap. 38. num. 4. Filliuc. d. tract. 45. cap. 7. num. 26. Bonacina d. §. 15. num. 8.*

Hinc coram Episcopo fieri non potest *permutatio* cum pacto, ut unus solvat *impensas omnes*; vel ut suis sumptibus expediat Bullas ad utrumque pertinentes: Fieri potest coram Papâ, sed consentiente. *Azor. Inst. moral. part. 3. lib. 12. cap. 12. qu. 4. Suar. d. lib. 4. cap. 34. in fin. Barbof. d. lib. 3. cap. 15. num. 180.*

Nec etiam *beneficia*, quamvis inæqualia, in temporalibus, coram Episcopo aut alio Papâ inferiore, permutari possunt *cum pensione*, aut *re alia pretio aestimabili*; etiamsi pensio, aut res temporalis alia, pinguioris beneficii, quod permutatur cum odio, exigatur ratione: Quia per-

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesiæ

G IV

32

mutatio tum non esset pura, & saperet labem Simoniacam, d. c. *questum. 5. de rer. permut. c. fin. sup. de pactis.* cum compensatio huiusmodi fieri non posset, quin venderetur id quod in beneficio est spirituale: Excessus enim fructuum beneficii beneficio, seu titulo spirituali, est annexus, ac proinde à titulo separatus emitti non potest, cum sola Episcopi auctoritate à Permutantibus separari nequeat. *Soto de iustit. lib. 9. qu. 3. art. 2. & qu. 7. art. 2. Covar. lib. 2. variar. quest. cap. 5. num. 8. & seq. Navar. in manual. cap. 23. num. 100. vers. 3. Filliuc. d. tract. 45. cap. 7. qu. 11. Reginald. in praxi fori panit. lib. 21. num. 264. Cuius sententiae contradicunt Cajetan. 2. 2. qu. 100. art. 4. Fabien. verb. beneficium. 3. num. 15. Sylvest. in summ. verb. permutatio. 2. qu. 6. Sed male. Nec pro his facit, quod agentium sit intentio, non dare illud pro beneficio, quatenus spirituale quid, sed quatenus habet fructus, qui sunt temporales: Nam ista intentio non facit, quominus pars illa fructuum ematur supplendo, quatenus spirituali titulo annexa; ut illa vendita, ut jam dictum, non possit non videri venditus titulus, & sic res spiritualis; cum qui connexorum emit alterum, sine quo nec provenit alterum, neutrum relinquat invenditum; ut ait Papa Paschalis in can. si quis obsecerit. 1. qu. 3. Facit quod eadem partis sit ratio, quae est totius. Non potest autem simplicis Renuntiationis ratione, in re temporali accipi permutatio ratione fructuum; esset enim vendere rem spiritualem. Nec obstat c. ad *questiones. 6. de rer. permut.* quia tantum loquitur de commutandis Ecclesiis quoad proprietatem: qua in re & citra vitium suppletur pecuniae defectus in possessionibus alterius, cum tantum veniat temporale pro temporali: *Covarruv. d. variar. quest. cap. 5. num. 9. Suarez. d. c. 34. num. 4. & seqq. Zaf. d. loc. num. 18. Dartis d. loc. vers. quod ad primum.**

15 Sed *questionis* est, an auctoritate Pontificis, in supplementum excessus fructuum alterius beneficii veniat pensio citra vitium? Respondendum videtur, etiam hoc casu spirituale commutari pro temporali, non citra vitium, quod per auctoritatem Pontificiam honestari nequit. Dicendum tamen cessare vitium, idque non tantum quoad positivum Jus; cui non est subiectus Pontifex, cum sit supra ius à se positum; verum & quantum ad divinum; quia censetur fructus separare à beneficii

titulo; ut & potest. *Navar. in manual. 23. num. 103.* atque ita pro fructibus, qui sunt merè temporale, quid, pensionem admittere in pecunia dandam, quod à labe omni vacuum omninò: & hoc non tanquam renuntiationis pretium, sed dispensatoriè in ejus, qui beneficium dimisit præcipuè, subsidium vitæ. Cujus ratio in potestate circa beneficia summa, quæ est Pontifici summo, non etiam Inferioribus aliis, consistit. *vide Suarez. d. cap. 34. num. 15, 16, 17. Garciam part. 1. cap. 5. num. 344. Zoes. d. loc. num. 13.*

Præterea beneficiorum permutatione requiritur, ut contrahatur inter duos: Inter tres, aut quatuor, seu, ut loquuntur *Caputaq. decis. 325. part. 2. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Gloss. 14. num. 58. Garcias d. cap. 4. num. 22.* triangularis vel quadrangularis; non est permutatio vera: *Imol. in Clem. un. num. 40. & ibi Canon. Collect. in c. 1. num. 3. & Achill. decis. 2. de rer. permut.* Undè si Antonius renunciaret beneficium suum Alexandri in favorem, isque Alexander beneficium suum in favorem alterius Antonii intuitu, non est permutatio; quia non permutant ad invicem beneficia sua. *d. c. cum univ. rer. de rer. permut. Franc. post Joan. Andr. in d. c. 1. num. 3. circa fin. eod. in 6. & ibid. Anchor.* & istæ quadrangulares & triangulares permutationes censentur Simoniacæ: quia in eis resignationes non fiunt liberæ; *Panorm. in d. c. cum univ. rer. num. 4. & 5. Joan. Andr. in c. un. num. 2. de rer. permut. in 6. c. ex parte 1. & ibi Gloss. 2. de offic. deleg. Caputaq. d. decis. 325. part. 2.* & impetrari possunt beneficia tanquam vacantia, cum non teneat Collatio. *can. ordinationes. & can. seq. 1. qu. 1. Collect. in c. 1. num. 9. & 10. de rer. permutat. Panorm. in d. c. cum univ. rer. num. 5. in fin.*

Facta inter aliquos beneficiorum permutatione, intelligitur fieri reciproca eorum resignatio; ac propterea censetur vacare utrumque: quippe vera cum titulo & possessione inducitur ex permutatione vacatio: *Canon. in d. c. un. de rer. permut. in 6. Bellam. de permut. benef. part. 9. qu. 1. Perr. de Perus. eod. tract. part. 2. num. 21. cum seqq. Flamin. lib. 11. qu. 5. num. 20. cum seqq.* quamvis beneficia ex illa resignata causâ, possint quidem ex rigore juris, *d. c. un. de rer. permut. in 6.* sed ex æquitate non debeant nisi permutantibus conferri; collatio aliis facta non tenet.

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesiasticis
G IV
32

nct. d. Clem. un. de rer. permut. Covar. lib. 1. var. quest. cap. 5. Azor. d. lib. 7. cap. 30. qu. 8. Flores variar. lib. 1. qu. 13. num. 20.

18 Undè, ad beneficium ex renuntiatione ex causa permutationis vacans, renuntians redire non potest sine collatione nova; licet permutatio non habeat effectum. Gloss. in d. c. cum universorum. verb. simplicitati. Sylvest. de benef. part. 3. qu. 24. Rebuff. in praxi d. tit. num. 11. & 18. & de pacific. possess. num. 166. Mascard. de probat. concl. 1401. num. 3. Garcias d. cap. 4. num. 5. Ratio est, in resignatione beneficii; per quam, licet ex permutationis causa, inducitur perfecta ac vera, ut jam dictum, beneficii resignati vacatio; cum, ut jam dictum, potuerit alteri post resignationem conferri; ut colligitur ex d. Clem. un. ubi alius frustra prohiberet Pontifex, nè collatio aliis fiat, quam permutantibus: ita ut non possit resignans auctoritate illud occupare propria, manufque illi, citra intrusionem, vitiosamque occupationem injicere. Petenda ergò necessàriò à Superiore collatio: ut evitetur poena c. cum qui. 18. de prebend. in 6. Cujus sententiæ præter jam enarratos sunt plures, quos refert Felin. ad c. cum venerabilis. 6. num. 10. de exception. Redoan. de Simonia. cap. 10. num. 28. Flamin. de resignat. benefic. lib. 1. qu. 14. num. 12. Azor. d. cap. 29. qu. 11. in fin. & sequitur Zasius tit. de rer. permut. num. 32. Honorius ab Axel in sum. decret. tit. cod. num. 21.

Cui sententiæ contradicunt alii, ut Frecill. in rubr. de renunt. num. 51. Ceval. com. contra commun. qu. 561. num. 6. cum seqq. Lessius de Justit. & Jure. lib. 2. cap. 34. num. 195. Joan. Andr. in d. c. 1. de rer. permut. in 6. Boerius decis. 97. quos laudat Flamin. d. qu. num. 6. Wames. consil. 340. num. 72. de rer. permut. & consil. 340. num. 8. Garcias d. part. 11. cap. 4. num. 6. existimantes collatione nova opus non esse, si permutatio non sortita effectum, sed viam reditus esse liberam, ut evitentur circuitus & ambages. Rationem fundamentalem ponunt in conditione, quæ subest, quâ non purificata habetur actus, ac si non esset initus, atque ita beneficium mansisse apud resignantem, secundum ea, quæ de conditionis natura & vitraduntur: ut in c. si beneficia. 20. de prebend. in verbis liberè revertatur. Verùm illa conditio, cum sit tantum tacita & in mente retenta, nihil operatur, nec facit actum conditionalem. l. conditiones.

99. ff. de condit. & demonstr. Horum tamen sententia obtinet in Gallia. Dartis d. tract. de benef. d. loco in fin.

Factâ resignatione ab uno tantum ex compermutantibus, in-19 cumbit ei urgere alterum ad resignandum; quia aliàs resignatum retinebit cum suo, sicut evenit, quando resignans ante implementum alterius moritur. Robuff. in praxi de permut. num. 12. Azor. d. cap. 29. num. 21. Zaf. d. loco. num. 30. Garcias d. cap. 4. num. 10. ex Gonz. Gloss. 15. §. 2. a num. 40.

Quod si resignatione ab uno factâ, alter resignare nolit, locus est poenitentiae; & in d. c. cum universorum. 8. de rer. permut. mandat Pontifex beneficium resignanti restitui, quod decepto sit subveniendum; etiamsi alteri sit collatum; nam ut resignatio resolvitur, ita & collatio, Zaf. d. loc. Sed & tum nova collatione opus, Panorm. in d. c. universorum. num. 4. & Carvoti com. Felin. in c. cum venerabilis. num. 11. de except. Rota decis. fin. num. 6. h. t. in antiq. Honor. ab Axel. d. loc. num. 27. secundum supra dicta.

Idem obtinet, si beneficium permutatum, vel alterum ex duobus beneficiis, cum uno commutatis, evincatur, & aliud dimittat, vel paratus est dimittere. Felin. in d. c. cum venerabilis. num. 11. in fin. Panorm. num. 23. Rota decis. 3. h. t. in novis. Propria enim, ut dictum, auctoritate redire ad beneficium permutatum non potest; quia cum permutatio sit actus liber & voluntarius, Paris. in d. c. cum venerabilis. num. 45. beneficiumque verè vacaverit, non potest rehabeti sine nova collatione & institutione. Rota decis. 1. in 3. dub. & decis. 3. h. t. in novo. & decis. 7. eod. in antiq. & decis. 10. de renunt. in antiq. c. ex frequentibus. de institut. cum ibi notat. Nisi in permutationis bullis sit clausula; ut alterè ex permutantibus, si compermutans facit, ne permutatio sortiatur effectum, liceat etiam auctoritate propria ad beneficium redire. arg. c. si beneficia de prabend. in 6. Mandos. de signat. grat. tit. permutationes. vers. clausula; ut alteri, & c.

Quo casu possessione vacuâ, propria auctoritate adire potest, non si alius occupavit beneficium. l. fin. C. de Edict. D. Hadr. toll. l. cum haberes. & ibi not. ff. de acquir. vel amitt. poss. Innoc. in c. transmissam. sub

2041700.

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesiasticis

G IV
32

num. 1. vers. & possunt hoc habere locum de elect. Rot. decis. 7. de restit. spo-
liat. in antiquis.

Interdum compermutantibus concedit Papa, ut in dictis quon-
dam antiquis & prioribus beneficiis possunt remanere. Lap. alleg. 89.
sub num. 2. vers. primum. Honor. ab Axel. d. loco, num. 28. in fin.

20 An æquitas leg. 2. C. de rescind. vend. & c. cum dilecto. 3. & c. cum
caussa. 6. de emt. vend. in permutationibus locum habere possit, dispu-
tant Doctores; Vide Bellam. de permut. benef. par. 2. qu. 2. num. 7. cum
plurib. seqq. usq. ad finem. & Bald. in d. l. 2. num. 22. Non habere, est opi-
nio communior. Ratio: Quia in spiritualibus, æstimationis non ha-
betur ratio, imò non potest unius beneficii defectus suppleri per pecu-
niam aut pensionem, siquidem, dato aliquo temporali in compensati-
onem rei spiritualis seu defectus reddituum alterius beneficii, vera com-
mitteretur Simonia: Zaf. d. loco. num. 16. & 33. Covarr. variar. resolut.
1. cap. 8. num. 8. vers. ultima ratio. Nihil facit pro opinione contraria
c. ad questiones. 8. de rer. permut. quam tenet Calderia. consil. 4. de rer.
permut. & in quam inclinare videtur Pinellus ad d. l. 2. part. 1. cap. 3.
num. 15. Nam quod ibi compensatio admittatur per pretium, est, quia
agitur non de Ecclesiarum permutatione, ut sunt beneficia, sed quoad
proprietas; in qua quatenus unius præponderant possessiones, quan-
titaris refusio citra ullum vitium licita, idque ad servandam æqualita-
tem. Zaf. d. loco num. 33. Dartis d. loco. vers. quod ad primum.

21 Habet porro Renuntiatio beneficiorum, quæ fit ex causa permuta-
tionis, quædam cum renuntiatione simplici communia, quædam singu-
laria & separata.

Communia; 1. Quod & in ea regula Cancellariæ de infirmis benefi-
cia resignantibus, habeat quoque locum, siue permutatio facta fuerit de
beneficiis æqualibus, siue inæqualibus: licet hoc neget Gomezus ad d. Re-
gulam. quest. 19. Nam regulæ verba sunt apertissima, siue simpliciter,
siue ex causa permutationis, &c. 2. Quod & in ea locum habeat regula
de publicandis resignationibus: quia & in ea multæ fraudes interveni-
re possunt: Dartis d. loco. vers. renuntiatio. Zaf. d. loco num. 38. Quæ
tamen regula quoad permutationes coram Ordinariis factas, nec in Hi-
spania,

spania, *Garcias d. part. 11. cap. 3. §. 4. num. 289.* Nec in Belgio, *Zypaus in jure Pontif. novo. tit. de rer. permut. usu est recepta.*

Singulare quod habet, est, quod non sit pura, quod non est simpliciter in favorem ejus, cum quo sit permutatio, sed sub modo & conditione quadam, si forte ipse vicissim beneficium suum renuntiaverit in favorem meum proptereaque, ut dictum supra utrumque beneficium alii, quam permutantibus conferri non potest. d. Clem. un. de rer. permut.

Qua de causa potior habetur permutatio gratis expectativis, & optioni quoque ex consuetudine Canonico antiquiori competenti. d. c. un. cod. in 6. & c. fin. de consuetud. in 6. Dantis d. loco.

TITULUS XVI.

De Officio & Cura Episcoporum.

SUMMARIA.

- | | |
|--|--|
| 1. Munus Episcopi in quibus consistat potissimum. | 4. In quibus circa Sacramentorum administrationem. |
| 2. In quibus circa fidem & Dei venerationem. | 5. Quae attendere debet circa personas, res, & loca Ecclesiastica. |
| 3. In quibus circa Divinorum Officiorum celebrationem. | 6. Quae in pascendis ovibus. |



Mnes, qui Episcopali sunt illustrati gradu, fungi decet officio & munere suo.

Quod sane est gravissimum. Praecipue tamen consistit in duobus. Primo in cultu divino, & augendo & conservando in religione Christiana. Secundo In ovibus sibi commissis pascendis easque ad salutem aeternam perducendis. *Barbof. lib. 1. Jur. Ecclesiast. univ. cap. 11. num. 2.*

Quae cultum divinum religionemq; Christianam concernunt; i. vel perti-

Corvinus
De Personis
Benef. Ecclesiast.

G IV
32